

A-15479

Dupliin

✓

Tõlge.

Loeng

Kristliku Teaduse üle

teemal:

Kristlik Teadus: Armastus jumaliku Põhimõtte avaldusena.

Margaret Murney Glenn, C. S. B.
Bostonist, Massachusettsis,

Emakiriku, Kristuse Ühimese Kiriku, Teadlaste, Bostonis,
Massachusettsis, loengute korralduse juhatusse liige,

tõneles 8. novembril 1937. a.

Raubandus-Tõbustuskoja saalis, Tallinnas, järgmiselt:

~~38215~~

2.
Biblioteka
Universitaite
Tallinnis
1937.01816.
48491

Kristlik Teadus annab kõigile inimesile rahustava, kindla teadmise, et leidub iga probleemi ja küsimuse õige lahendus inimwahelordade, haiguse, mure, puuduse, iseloomundrkuse või patu alal. Kalkstümmend sajanidit tagasi tõendas Jeesus seda tõsiasja, et on olemas iga probleemi või ülesande õige lahendus. Et aga tema elule ja tegudele waadati pigemini kui mingile imeteole või isiklikule saawutusesele, mitte aga kui Teaduse tulemusesele, siis inimkond üldiselt, eriti aga kristlus, ei olnud võimeline kordama neid tegusid.

Kristlik Teadus on rajatud Piiblikele. See asjaolu ei tähenda veel Piibli tunnustamist lihtsalt seepärast, et see on Piibel, sest pime usk Pühakirjasse ei tee seda veel arusaadavaks ega praktiliselt rakendatavaks. Kristlik Teadus näitab, et on olemas Pühakirja Teadus. See Teadus selgitab neis sisalduwaid sündmusi ja jutustusi ja teeb meid võimelisels meie arusaamise ulatuses Teadusest kordama prohwetite, apostlite ning Jeesuse tegusid ja tõendama endile suurt tõsiasja, mis on arwaldatud Piiblis, nimelt, et Jumal, Hūwe, on tõil kõigis ja et seetõttu pahel ning materiaalsusel ei ole wõimu ega alust.

Üldiselt: teadus on see, mida wõib tõendada. Jeesus tõendas omi Wanal Testamendis pühjenewaid õpetusi, näidates seega, et need kirjutised on teaduslikud ehk tõendatavad. Kristlik Teadus tõendab Uues Testamendis sisalduwaid õpetusi, tunnustades seega nende kirjutiste teaduslikku iseloomu. Oma teosega „Teadus ja terwis wõtmega Pühale Kirjale“ on Kristliku Teaduse awastaja ning asutaja Mary Baler Eddy*) meile taastanud Wana ja Uue Testamendi Piibli Teaduse, nii et meiegi wõime saada aru Piibli wäidete teaduslikust tõest ja neid tõendada.

Mary Baler Eddy põhjendab Pühakirja Teaduse ning Jeesuse poolt õpetatud teadusliku usundi kaotsuminekut järgmiselt: „Ütski usund või filosoofia ei läinud sajanidites kaduma, wälja arwatud waid oma jumaliku Printsibi wajumisel isikusse“ („The First Church of Christ, Scientist, and Miscellany“, lht. 117) ja: „Usundlik taganemine jumaliku Teadusest lähtub arwamusest, et inimese päästjaks on pigemini inimene Jeesus kui ta jumalik Põhimõte, Jumal, ja et inimest terwistab materiaalne arstim.“ (Samas, lht. 348). Teadus on Põhimõtte või Printsibi tulemus. Seepärast wajame arusaamist Jumalast kui jumaliku

*) häälda: Meeri Beeker Eddi.

Põhimõttest, et teaduslikult või Kristuse-farnaselt lahendada neid paljusid probleeme, milledega igamees tegeleb, igatsedes õnne, terwist, intelligentsust ja wabadust.

Jumal on jumalik Põhimõte või Printsiip.

Juba Piibli esimene salm wihjab Jumala loomusele jumaliku Põhimõttena. See wäidab: „Alguses Jumal lõi taewa ja maa.“ Sõna Printsiip või Põhimõte on tuletatud ladina keelest, kus selle tähendusels on: algus, alustamine, või esimene, ja mõnes ladina-keelses piibliürikus tõlab see salm: „Printsiibis-Põhimõttes (in principio) Jumal lõi taewa ja maa.“ Jumala iseloomustamine Printsiibina või Põhimõttena ilmutab Teda kogu loomingu — inimese ja uniwersumi — algusena, rajajana ja ürgpõhjuse

na. Jesaja, Sakarja ja Amos tunnetasid Jumala tõelist, muutu-
matut, absoluutset loomust Printsiibina ja kirjeldasid Teda ka nii-
sugusena — tinaloena või loenõõrina. Amos kujutab oma mõistet
Jumalast, kirjeldades Teda loodiga käes looditud müüri seiswana
ja ütlewana: „Waata, ma panen loe oma rahwa Jisraeli sekka.“
See mis loodis, on täpne, õige ja kindel, ja loodi tarwitatakse
sirgjoonelise mõõtmiseks.

Jumala muutumatu, sirgjoonelise ja teadusliku olemuse ise-
loomustamiseks on Mary Baker Eddy'lt käsitatud nimetus Põhi-
mõte või Printsiip kohaseim.

Johannes wihjab Jumala jumalikule eneseawaldusele Sõnas.
Kui te midagi kinnitate oma sõnaga, siis oletatakse, et teie lubadus
on usaldatav ning kindel. Samaselt ka Jumala Sõna on muutu-
matu, usaldatav, absoluutne teadmine Jumala olemusest ja seda
muutumatu, täiuslikku Jumala Sõna me tunneme seadusena ehk
Teadusena. Seks et olla seadus, peab see olema ja ongi täiuslik,
muutumatu õige ja alati aktiivne; seepärast on selle lättels Põhi-
mõte. Iga pettusest või wäärast tegevusest mõjutatud üritus või
tegu lakkab samal hetkel olemast seadus. Mary Baker Eddy mää-
ritleb Kristlikku Teadust „Jumala seadusena, Hüwe seadusena, mis
selgitab ja tõendab üldise harmoonia jumaliku Põhimõtet ning
juhust.“ („Rudimental Divine Science,“ lht. 1).

Jumal on harmoonia jumalik Põhimõte.

Eks taha me kõik saawutada ja tõendada oma elus waimset
ja kehalist harmooniat? Harmooniline olek tähendab olla waba

tällist, segadusest, kartusest, ebakõlast, kannatusest ja arusaamatusest; harmoonia tähendab rahu, armastuse, terwise, täiusliku aktiivsuse teadvust, teiste sõnadega: me oleme teadlikud oma tõelisest individuaalsusest Põhimõtte eht Jumala ilmutuse või loomunguna.

Nagu muusika toob esile harmoonia põhimõtet, nii inimene väljendab harmoonilise olemuse jumaliku Põhimõtet. Nagu igal muusikalisel helil on oma täpne matemaatiline suhe igale teisele helile, nii on igal üksikisikul või individuaalsel inimesel oma õige vahetord iga teise üksikisikuga või individuga Jumala universumis või Printsibiis, ja see täpne ning täiuslik suhe on harmoonia. Võib-olla leidub inimesi, kes arvavad, et neil on ebaharmonilised suhted oma ärisõprade ja kaasinimestega. Sama põhimõtte abil nagu muusika probleemide alal, lahendate ka need probleemid või küsimused. Märgates oma muusikalises loomungus ebakõla, te eemaldaksite selle ja asendaksite selle harmooniaga, mis esile toob muusika ilu. Teie ei laseks end segada oma töös juurdlemisega selle ebakõla päritolu või põhjuse kohta ega tegeleks arvamusega, et selles ebakõlas on keegi süüdi — te vaid tunnetaksite, et see ei kuulu teie loomungusse ja et ta seetõttu ei vääri teie tähelepanu. Teie arusaamine harmoonia põhimõttest vabastaks teie loomingu täiel määral sellest disharmoniaast. Samaselt käsitage jumaliku Põhimõtet või Armastust oma inimeste probleemide või küsimuste lahendamisel. Kui kodused teid ei mõista, kui te näiliselt olete õnnetu, ärge siis raisake aega selle probleemi juurdlemisega ega süüdlase otsimisega või ettelujutusega, et see disharmonia on ületamatu tõelisus, mida kannatlikult tuleb taluda, sest Kristliku Teaduse seisukohalt kuulub see sama vähe jumaliku Põhimõtte kui ka teie individuaalsuse harmooniasse, nagu disharmonia muusikas. Jumaliku Põhimõtte, s. o. Armastuse harmoonilises universumis ei leidu üksteisesse woenulikult suhtuwaid ebakõlalisi üksikisikuid ja selle tõsiasi mõistmine vabastab teid niisugustest kogemustest. See võib tunduda ilusa, kuid kättesaamatu ideaalina sellele, kes näeb vaid ebasõbralikkust, terawat arvustust, kadepust, wihtlamist, nurinat, rahulolematust või tänamatust. Kristlik Teadus ei wõi, et neid probleeme on kerge lahendada, aga ta pakub lahendust, ja lahendamata on palju kergem lahendada probleemi, waatamata ajakestwusele, kui sellest tähelepanematult mööduda või seda taluda allasurutud pahameele, lootusetuse, mure, hirmu või wihtlamise tunnetega.

mudelikuju. Inimese individuaalsus on Jumala mõtteline ja waimne mudel. Selles ulatuses, kuidas inimesed näewad ja armastawad seda täiuslikku mudelit, oma tõelist individuaalsust, suudawad nad ka loobuda ebatäiuslikest, haiglasist, patuseist ja ifitlikest kujutelmist inimesest, ja see mis on näilifelt warjanud seda täiuslikku mudelit, raiutakse maha, nagu marmortükist.

Armastage oma tõelist individuaalsust, mis ei ole kunagi wale. Nautige ja hellitage teie individuaalsust moodustawaid armastusrikkaid, intelligenseid, harmoonilisi mõtteid ja ideid. Usudes armastuse seisutohale, suudate ära heita kõik wäärtusetud, piiratud, haiglased ja patused oletused, mis waidawad, et nad moodustawad inimese. Individuaalsust, s. t. oma tõelist individuaalsust, ei saa meie kunagi liiga palju armastada. Tõsiasi on, et mida rohkem me oma tõelist individuaalsust armastame, seda rohkem suudame seda ka elada, s. t. kõigile jagada.

Tõeliselt armas ka Jeesus sama, kui ta oma ligimesearmastuse põhilause esildas, et peame teisi armastama nagu iseendid. Seda käsku pole inimkond mõistnud. On püütud armastada waid teisi ning pole tähele pandud käsu osa, mis kutsub armastama ennast.

Et ennast armastada, on waid üks tee: peame oma tõelist „Mina“ tunnetama Jumala sõrdkujuna ja oma mõtlemises hoidma Tema tõelise Iseuse armastusrikkaid, harmoonilisi ning rõõmsaid mõtteid ja ideid. Siis kaowad meie teadwusest ebaharmonilised, piiratud mõttekujutused meist endist. Siis waid kui me oma tõelist, Jumalafarnast Iseust wõi „Mina“ küllaldaselt armastame, et mitte näha täiuslikku mudelit warjata tahtwaid ärritawaid, kannatust toowaid, õnnetu, lähematuid ja armastusmaeseid omadusi, suudame need kaotada ja wõime teisi nii armastada, et ka nemad oma ifituse wäärmõistest loobuwad. Seni kui teie oma tõelist olemust ei armasta küllaldaselt sels, et tõendada inimese täiuslikkust enda juures, ei suuda teie ka oma ligimest küllaldaselt armastada sama inimese täiuslikkuse tõendusets tema juures. Tõendage endale, et inimese individuaalsus on Põhimõtte idee, et ta on täiesti waba ja puhas ja teie suudate ligimeste juures teoga tõendada seda, mida teie enda juures olete tõendanud, nimelt, et „waimne individuaalsus pole kunagi ebatõeline.“

Wõib-olla leiata ebatõelisenäetuse pidada end täiuslikkust, patutust ifeduseks, kui teie näilifelt omate wääri soowe, halbu harjumusi ja talitumatut iseloomu. Need on lihameele omadused,

mis on waenulikud teie individuaalsuse Printsiibile, Jumalale. Need on lihameelte väär, walelik tunnistus teie tõelisest olemusest. Ennast nende sarnasels pibada on wale, kuna tõde on meie sarnasus Hümega, Jumalaga, meie Isa-Emaga. Meie ekslik, armastuswaene ja patune kujutus meist endist on wale, sest ta waidab end inimesena, kes ta aga ei ole. Ühinege Hümega, nõudke seda oma individuaalsusena. Hümee jaatamine wabastab patust ja haigusest, sest Jumal, jumalik Põhimõte, on Hümee tunnistamises.

Selle tõe kogemuse elas läbi noor naisterahwas, kes wõõras linnas ülsi wiibis korteris, millest tema perekonnaliikmed olid lahkunud. Mõne aja möödumisel kuulis ta esitaulse awamist ja nägi ühte meest mööduwat tema toast ta ema toa sähis. Kuna ta teadis, et Jumal, Hümee, on ainus, kes alati meie juures wiibib, laktas ta kartmast ning läks ema tuppo, kus sissetungija laualaekast haaras ehteid. Alles ise weendunud, et inimese tõeline individuaalsus hea on, seega ka aus, ütles ta mehele: „Teie ei taha seda sugugi teha. Teie ei taha tõeliselt sugugi warastada.“ Mees oli häämastunud, aga naisterahwas jaatas edasi tema tõelise individuaalsuse — Jumala wõrdlusu — täiuslikkust, puhtust ning headust. Wiimaks langetas ta püstoli, millega ta naist oli sihtinud, tänas teda ja lahkus waiselt korterist. See oli armastus, mis meest tagasi hoidis roimast. See armastus ei näinud toorest, inetut marmorrahuu, wäära isiksust, waid nägi inimese individuaalsust Jumala alati õige ideena, mis kunagi pole ebatõeline. Mary Baker Eddy ütleb („Miscellaneous Writings,“ lht. 104): „Tõelise Meele, s. t. jumaliku Meele rüuga kaetuna on inimese individuaalsus patutu, suremattu, harmooniline ja igawene. . . . Inimese individuaalsuses peegeldub jumalik seadus ja olelu kord koostõlas inimese jumaliku loomusega. Kuidas saawutame oma tõelise iseduse? Armastuse läbi.“ Jeesus pole oma individuaalsust kunagi ignoreerinud, unustanud, tähtsusetuks pidanud ega hukka mõistnud. Ta armastas teda tunnetamisega, et tema tõeline „Mina“ on üks Isaga, on jumaliku Armastuse embuses, on warustatud jumaliktust lätest wõi Põhimõttest kõikwõimu, kõiktegutsemise ja kõikteadmiseega. Jeesus tõendas inimese tõelise iseduse jumaliku päritolu ja meie tõelise iseduse tõelist olemust. See talituswiis wõimaldas talle tõendada iga inimese waimset „Mina“, kui tema juure tulid wale ning Põhimõttele mitterastawa isikukujutelmiga seotud inimesed.

Me ei mõista Jeesust hukka, et teda wiidi kiusatusse, sest

me teame, et need kiusatused ei puutunud tema tõelise iseloomu. Ka meie ei tarvitse ennast hulka mõista, kui kiusatus meie läheneb, sest kiusatus on meie tõelise individuaalsuse otsene vastand. Enta või ligimese hullamõistmine ei ole ialgi terwistanud mingit haigusejuhtu ega võitnud kiusatust. Ta on waid pikendanud wõitlust kiusatuslega. Aga mõistame hulka wale ja mõistame isikliku wäärtujutelma inimesest sinna, kus ta loht — tühjusse, eimilesege! Nii wabaneme niisuguste walemõjutuste orjakütkeist. Inimese tõeline individuaalsus on jumaliku Põhimõtte, Armastuse, idee wõi looming. Kadetus, hirm, wihtamine ja kättemaksuiha ei juhi ega mõjuta teda kunagi, sest need omadused on ilma Põhimõteta — Jumalata. Need tunded on wõõrad inimesele, sest nad on wõõrad Jumalale.

Isiksus ei ole individuaalsus.

Kui meie hirmu wõi puuduse tõttu paigutame mõne kalli wäärtasja odawama wahetuskauba wastu sinna, kuhu see ei kuulu, teiste sõnadega, kui me seda pandime, siis me wõime selle tagasi saada ainult wahetuse teel. See näide selgitab meile, mis on juhtunud meie kujutelmaga inimese tõelisest individuaalsusest ja mida tarwitseme teha selle taas omandamiseks. Hirmu wõi piiratud tajumise tõttu on inimkond oma inimekujutluse paigutanud materiasse, kuhu see ei kuulu ja kus see ei saagi olla. Ainisamaks wõimaluseks inimkonna wabastamiseks sellest piiratud mõtlemisest osutub inimekujutelma taaswahetamine waimse individuaalsuse tõelise idee wastu. See inimlik kujutelm on kehalik, ebatäiuslik, piiratud, õnnetu, haige ja patune mõiste inimesest ja seda inimekujutelma me nimetame isiksuseks. Näiliselt on see isikus mõnikord hea, mõnikord paha ja wõimeline nii harmoonia kui ka disharmonia awaldusteks, seega loomult täis wastuoksu. Põhimõtte ei saa ennast tema laudu ilmutada wõi awaldada ja ta ei ole kunagi inimese individuaalsus. Isiksus on Printsibi otsene vastand, sest teda juhivad ja walitsewad meeleolud ja materiaalsed olukorrad. Isiksust on wõimatu mõista, sest ta mõtlemisel ja tegutsemisel pündub Põhimõtte.

De teate ehk, et sõna „isik“ ehk „persoon“ tuletub ladina keelsest sõnast „persona“, tähenduses mask, ning selle alg tähendus on „läbi kõlama.“ Muiste tarwitajid näitlejad neid maske wõi personae oma isiku warjamiseks, et maski laudu väljenduks wõi läbi kõlaks kujutatava tüübi iseloom. Inimese iseloomu ei saa väljen-

dada maski ehl persona laudu. Ka ei saa seda teha wiie lihameele ehl materiaalse tundmuse laudu, sest see mast warjaks inimese tõelist individuaalsust meie tähelepanu eest. Oma tõelist individuaalsust Jumala kujutisena näeme ainult siis, kui eemaldame selle isiksuseks tembeldatud maski ja wahetame selle isikulise inimkujutelma inimese tõelise individuaalsuse idee vastu. See idee wõi looming on terwe, harmooniline, täiuslik, tulwil armastust ja armastatud.

Esimese Moosese raamatu mõistelises jutustises esindas walelik madu seda arwamust, et inimene on tehalik isik, kes tunneb ja teab pahet, ning seega rohkem teab kui Jumal, sest pahe on Jumala, Hürwe, wastand, kuna Jumal, kes on Hürwe, ei tunne pahet. „Ja Jumal waatas kõite, mis ta oli teinud, ja waata, see oli wäga hea.“ Seepärast on wale arwamus, et inimene wõib midagi tajuda, näha wõi tunda väljaspool Jumala teadmust wõi tema mõtlemist. Muidugi ei ole Gewa ainus, keda madu on petnud waleoletuslega, et wõidakse tunnetada, näha ja tunda pahet selles sisalduwa patu, haiguse ning surmaga. Aga Adamile ja Gewale juhatati lätte abinõu, kuidas kõnelewat madu waitima sunnida, sest Jeesand Jumal ütles maole: „Oma kõhu peal peab sa roomama ja põrmu sööma kõige oma eluaja.“

Kui see sõna on Tõe hukkamõistew otsus sisenemise üle, et inimene olewat kuri ja hää isiksus, siis hoidkem Tõe poole ja lassem maal roomata oma kõhul — teiste sõnadega, ärge lubage, et wale inimese üle jalab alla saaks, millele toetuda. Hoidkem samuti kinni jumaliku Meele ütlukest, et põrm, see tähendab eimiski, olgu maole toiduks. Põrmus ei ole toitu, elu ega intelligentsi. Kuni me aga usume, et inimene koosneb isiksusest tema patu, haiguse ja suremisega, siis ei toida me madu põrmuga, waid me toidame teda arwamuslega, et ta on kehastunud, et ta on ligiolew ja omab wõimu.

Jeesus rebis mao kiusamiselt maski maha ütluksuga: „Kui ta kõneleb walet, siis ta kõneleb endast, sest ta on waletaja ja wale isa“ (ingliseelse piibli tõlge). Kui madu püüab meid kiusata wõi mõjutada hirmu, julgusetuse, kademise, wihtamise wõi haiguse walede abil ning meiega kõneleda, siis ta ei ütle: „mina, madu“, wõi „mina, lihalik meel“, wõi „mina, esimene, olen haige“, waid: „mina, John Smith, wõi mina, Mary Hall (wõi millised need nimesed ta ei oleks) olen haige, patune, õnnetu, julgusetu wõi kartlit.“ Niimoodi see wale tahab olla meie „Mina“ wõi olemus, meie

mõtlemine vöi meel; samuti tahab ta olla isiksus, leda ta esitab meie omaga, et tema laudu ennast väljendada. Ning selle isiksuse eht maski läbi sofiatab kiusatus: „Ma olen puuduses, tööta, kas futu, tahan anduda patule.“ See on waid wale, mis Jeesuse ütlusel kõneleb iseendast, sest „kui ta kõneleb walet, siis ta kõneleb endast“, teiste sõnadega — ta paljastab oma tõelist loomust, mis on julguse kaotanud, on kortlik, puuduses, ebaaktiivne ja õnnetu. Jeesus õpetas meid seda endastkõnelemat madu kohtlema ütluslega: „Tõna ruttu kokkuleppele oma wastasega, kuni sa temaga kõnnid ühte teed.“ Ole teadlik selles, et need mõjutised, mis mõitlewad sinu õnne, tervise, ülalpidamise, harmoonia ja pühaduse wastu, kõnelewad waid endast, enda peilikest kujutelmadest; tea aga, et need mõõrad hüpnootilised mõjutised ei ole tõde ja ei puutu sinusse, täiuslikku Jumala sõrdkujusse. Ole teadlik, et alistumine tunnetele, nagu mõitfid sa olla kartlik, julgusetu, õnnetu, puuduses, on sinu wastase, aga mitte sinu tõelise loomuse tunnus. Kõisugusteks tunneteks on tal ka põhjust, sest tal puudub toetaja Põhimõte, tegewusele wirgutaw Egu ja õnnelikus-tegew Armastus. Tal pole Jumalat ega ühtegi hüwet, mis teda alal hoiaks. Ole teadlik, et see mõõras, waenulik mõtlemine, see wale, kõneleb waid endast, mitte sinust, kes sa oled inimene, Jumala sõrdkuju. Eepärast ei puutu see sinusse ega saa sind juhtida vöi mõjutada.

Mary Bate Eddy jutustab oma „Miscellaneous Writings'is“ (lht. 224) järgmist: Üks õukondlane jutustas keiser Konstantinile, et rahwajõul olewat ta raidkujul kiwibega purustanud pea. Keiser katsus oma pead ja tähendas: „Smelik, aga ma ei tunne, et oleksin haawatud.“ Kui mõni walelik, hüpnootiline mõjutiis püüab sulle sisendada oma peiliku, wäära, isikliku, materiaalsel kujutelmast sinust inimesena, ole siis weendunud, nagu Konstantin, et sa pole haawatud, haige, patune ega julgusetu, sest sa tead, et sinu isikuline kujutelm on materiaalne, lihalik kujutiis sinu tõelise indiwiduaalsusest. Ta pole sinu tõeline „Mina“, sinu isedus, sest ka raidkujul polnud Konstantin.

Siljuti jutustas mulle üks Kristlik Teadlane, kuidas ta sellets oli saanud. Ta wäite ütitar wiibis operatsiooni ootel haiglas. Lapse kannatused tundusid nii ränkadena ja arstimid nii ebapiisawatena, et ema lahtus meeletu haiglast, teadmata kust abi leida. Tänaawal ta lohtas oma sõbrannat, kellele ta kaebas oma häda. Too katsus teda Kristliku Teaduse pühapäwasele jumalateenistu-

sele. Ema nõustus ja nad läksid seeläbi sinna. Jumalateenistuse ajal istus tema kõrval väikene poiss, kes näis pöewat lehalist haigust. Piibli ja Kristliku Teaduse õpperaamatu maral koostatud loeng-jutluse ettekande ajal termistus poiss täiesti. Imestunult nägi seda imepärast terweksaamist väikele tüdrukule ema. Lahtumisel kirjutas ta kõnetas ühte korrapidajat, küsides temalt, mis oli põhjustanud selle termistuse. Too seletas talle, et Piibli Jumala Sõnal on ta praegu sama vägi kui Jeesuse ajal. Ühtlasi soovitas ta uurida Piiblit koos Mary Baker Eddy raamatuga: „Teadus ja terwis wõtmega Pühale Kirjale.“ Ema toimis nii ja üheaegselt väike tüdruk rawiti kristlik-teaduslikult, mille tulemuseks oli samuti terweksaamine. See ema tähendas mulle, et ta sõnad ei suuda edasi anda tema tänu Kristliku Teaduse jumalateenistuste eest, sest need on tõelised hüwe, termistuse ja armastuse teenistused kõigile neile, kes waid kuulewad nende armastusriikast kutsut, et neile osaks saaks „karika täis külma wett“ (Mark. 9:41), mida igapähele koguduses pakutakse.

Mis juhtus sellele väikele tüdrukule ja ta emale? Wäär, isikuline, haige inimese kujutelm asendati aulise, täiusliku kujutelmaga temast Jumala ideena. Ilmutati inimese tõeline, terve ja harmooniline individuaalsus.

Jeesus tegi alati wahet oma isiksuse ja individuaalsuse wahel. Ta ütles: „Kes mind näeb, see näeb Teda, kes mind on läkitanud“: ja „kui teie mind tunneksite, siis tunneksite teie ka minu Isa.“ Wõlemal juhul wihjas ta nähtawasti oma individuaalsusele wõi tõelisele isedusele Jumala kujutise ning wõrdkujuna. Oli palju neid, kes olid küll näinud Jeesuse isikut tema lehalikus olekus, taipamata midagi Jumala, Hüwe, tõelisest loomusest. Waevalt, et Jeesus neist kõneles, sest olgugi, et need inimesed nägid ta isikut, nad siiski ei näinud ta tõelist olemust, individuaalsust. Seal, kus ja waatled enda wõi mõne teise armastuswäärset, armastusküllast ja täiuslikku iseloomu, näed sa Isa awalikult saamist, teiste sõnadega — sa näed jumaliku Põhimõtte, Armastuse ja Elu awaldust wõi wäljendust.

Mary Baker Eddy seletab: „Jeesuse lihaliit isit sarnanes lehaliste meelte arusaamise piirides teiste inimeste omaga, aga Teadus asendab seda inimliku kujutelmaga Jeesusest jumaliku ideaaliga, ta waimse individuaalsusega, mis peegeldab Immanueli wõi „Jumal meiega“ („Miscellaneous Writings,“ lht. 103).

Seda teeb Kristlik Teadus meie kõige hääts, ta asendab meie inimliku kujutelma meist endast jumaliku ideaaliga või meie tõelise individuaalsusega. Kas olete tähele pannud, et teie oma nägu veel pole näinud? Oma näo peegeldust olete peeglis näinud, seepärast te teate, milline ta on, ja arvatavasti olete ka, vaadeldes oma peegeldust, lausunud: „Ma näen oma nägu.“ See ei ole fiiski tõsi, sest kuigi peegeldus täpselt vastab teie näole, olete iflagi vaid oma näo peegeldust näinud. Teie pole tegelikult ka iialgi näinud teise inimese nägu, sest teise inimese nägemisel tajute vaid ta näo peegeldust teie oma filma võrkkilel. Kui me nüüd weendunud oleme, et nägime endid inimesena, vaatamata sellele, et nägime vaid inimese peegeldust peeglis, ning kui me samuti weendunud oleme, et nägime teisi inimesi, olgugi et nägime vaid nende peegeldust või kujutist filma võrkkilel, mis takistab meid siis tunustamast tõstiasja, et meie oma tõelise individuaalsuse nägemisel Jumala täpse sõrdkujuna ning peegelpildina näeme selle vastupeegelduses Jumalat ennast? Jeesus wäljendas seda selgelt oma ütluslega: „See, kes mind näeb, näeb Isa.“ Seepärast, kui te mõistate, mis see tähendab vastu peegeldada ja wäljendada täiuslikku, armastusküllast Isa, Jumalat, siis suudate wabaneda oma peawalust ja kõigest disharmooniaft.

Põhimõte on Armastus.

Inimest ei saa lahutada tema jumalikust Põhimõttest, sest Põhimõte on üldine, erapooletu ja alati ligiolew. See õiglus, üldsus ja muutmatus wäljendab jumaliku Põhimõtet Armastusena.

Armastuseft kui Põhimõttest arusaamine tundub eht paljudele täitsa uus, aga see uus mõiste ei tarwitse seepärast näida wõõrana, külmana ja kaugena. Sest täpsel waatlemisel leiame, et see nimetus osutub parimaks wäljenduseks teie Armastuse ideaalile. Me armastame esijoones seda, mida me mõistame ja me mõistame vaid seda, mida armastame. Kui leidub inimene, keda me näiliselt ei armasta, siis kaob see armastuse waesus tema tõeliste motiivide, eesmärkide ja individuaalsuse mõistmisel. Ning kui me teda ei mõista, on see tingitud sellest, et me teda wähe armastame. Armastus ja mõistmine on omawahel lahutamatuft seotud.

Ideaalne armastus tõendab end armastusena tegude kaudu. Säärase ideaalse armastuse alglatteks wõib ainult Põhimõte olla, sest vaid Põhimõte on tõendatav. Jeesus ütles: „Kui te mind

armastate, pidagu minu kätte", teiste sõnadega: tõendage wõi tehke nähtawaks need seadused, mida mina olen nähtawaks teinud, ning selle kaudu te wäljendate Armastust. Jeesus ei õelnud, et me peafime armastama wõi kummardama tema isiksust. Kui me waid teise inimese isiksust armastame, siis ei ole me weel suutelised tema tegusid jäljendama. Teie armastus muusikakunstniku isiksuse wastu ei muuda teid weel muusikameheks. Minuülgi teie armastus harmoonia wõi koostõla põhimõtte ja reeglite wastu ning harjutamine neis teeb Teid kunstnikuks muusika alal. Sel teel saawutate ta mõistmise helikunstniku mõtete ja loomingu juhtiwast tegurist. Ühise põhimõtte mõistmine ja käsitamine kahe wõi rohkem inimeste poolt tingib mõistmise ja armastuse nende wahel. Selles on tõeline ühtlus.

Tõelised sõbrad.

Jeesus.

Jeesus ütles oma jüngritele: "Teid olen mina sõbraks hüüdnud, et ma kõik, mis mina oma Isalt olen kuulnud, teile olen teada andnud." Jeesus nimetas neid sõpradeks mitte seepärast, et nad olid tema heaks midagi teinud, waid seepärast, et ta oli nendega jaganud seda, mis ta oli kuulnud oma Isalt. Seetõttu kujunes ta inimkonnale suurima arusaamisega lohusrikkaimaks sõbraks, keda inimkond kunagi on tundnud. Ühtlasi andis ta seega maailmale isetu sõpruse mõõdupuu, millest warem ei olnud. Kui teie ja mina teistele edasi anname Jumalast põlwenewaid armastusküllaseid, rõõmsaid ja harmoonilisi mõtteid ja ideid, siis nimetame neid teisi sõpradeks. Anname aga edasi kartuse, turbuse, tühja kõne, tööpuuduse ja waesuse oletusi, ei saa me neid teisi sõpradeks nimetada.

Mary Baker Eddy.

Nagu Jeesus nii Mary Baker Eddy'gi jagas meiega seda, mis ta oli kuulnud Isalt, ja ta tegi seda niimõõdi nagu Jumal teda walgestas ja juhtis, nimelt oma teoste kaudu ja Kristlik-Teadusliku kiriku asutamiseaga.

Kristliku Teaduse awastaja ja asutaja üle on rohkesti kirjutatud, sest näib püüwat wäär mulje, et Kristliku Teaduse liikumine sõltub tema asutaja isiksusest. Kuid senikaua kui ta kirjutiste wäited wõiwad saada tõendatud ja neid tõendatakse tõena, püüab ta Kristlik-Teaduslik liikumine, ja Mary Baker Eddy koht Kristliku Teaduse awastajana, asutajana ja selle juhina jääb puutumatuks.

Kristliku Teaduse avastamine ei sõltunud Mary Baker Eddy isikusest. Inimese ja universumi jumalik Põhimõte rebis puruks isikuse kätte ja avaldas end Teadusena inimese individuaalsuse läbi, mis ei ole kunagi ebatõeline ja on jumaliku Põhimõtte sõnad. Mary Baker Eddy hävitas materiaalse kujutelmaga surelikust inimesest armastusega Jumala ja inimese vastu seewõrra, et ta sai teadlikult oma tõelises individuaalsuses, kes kunagi pole ebatõeline. Samuti tunnetas ta Teaduse, mis avaldab tõde Jumala ning inimese kohta. Kes on huvitatud tema elu otsustavast sündmusest, mis juhtisid teda selle suure liikumise avastusele ja asutamisele, leiab tema omalirjutatud elulookirjeldusest „Retrospection and Introspection“ rohket inspiratsiooni ja õpetlikku. Asjaolu, et see elulookirjeldus sisaldab kõigest 95 lehekülge, millest paljud on pühendatud Kristliku Teaduse selgitamisele, näitab kui vähe rõhku Mary Baker Eddy pani oma isiklikule elule ja et ta mõlles ainult Tõe toomisele lugejatele. Kristlikud Teadlased on tänulikud, et ta on jaganud nendega ja kogu maailmaga seda, mis ta oli kuulnud Isalt, ja et ta niiviisi on väljendanud tõelist sõprust kõigi vastu. Ainult armastus tekitab armastuse. Ta ei kandnud viha nende vastu, kes teda ei mõistnud ja teda ja ta suurt tööd laimasi, vaid ta kirjutas: „Igapäew ma palvetan: Jumal, õnnista minu waenlasi, tee neid oma sõpradeks, anna neile tunda armastuse rõõmu ja rahu.“ („The First Church of Christ, Scientist, and Miscellany,“ lht. 220).

Kristlik Teadus.

Kristlik Teadus tuleb meie juure sõbrana. Ta annab kõigile seda, mis ta on saanud Isalt — jumalikult Meelelt. Kristlik Teadus on meie sõber ja lohutaja, sest ta teeb meile nähtavaks Jumala olemust tõendatava Põhimõttena, seletab meile Jumalat, inimest ja universumit. Jeesus ütles, et Lohutaja wõi Tõe Waim „ei räägi mitte iseenekest, vaid mis tema kuuleb, seda räägib tema.“ See lohutaja selgitab meile Jeesuse sõnu ja tegusid ja annab meile arusaamise nende tegude jumalikust Põhimõttest ning wirgutab meid samadele tegudele.

Lubage mõne näite waral näidata, et Kristlik Teadus on tänapäew meie sõber. Waatleme praegust maailma olukorda ja tööpüudust. Kristlik Teadus näitab, et Jumal inimestele alati tegewust võimaldab ta hüwe, armastuse ja jumaliku Meele ideede üli-

külluse väljendamiseks. Seega pole teie inimesena kunagi tegevusetad. Kui see tõsi on, et meie lõit praegu tegevad oleme, mis takistab meid siis seda tõsiasja nägemast ja kogemast? See peab olema vaid hüpnootiline seisuford, sest kui me laseme end peitusega mõjutada ebatõelise olulorra pidamiseks tõeliseks, siis on see mesmerism või hüpnoos. Sel juhul me awame end mesmerismile või hüpnootilisele mõjutisele hirmu, rusutud meeleolu ja mõtete nakkavuse laudu. Aga see on vaid mao wale, mis püüab meid panna uskuma, et Jumal, Hürwe, ei ole ligi. Toitke teda põrmuga. Teadke, et ta tuleb ei kuskli, ei lähe kuhugi ja et ta ei ole midagi, sest Jumal pole teda loonud. Kuna Jumal on ainus jumalik Meel, siis pole hüpnootilistel mõjutistel meelt, et teie mõtete nendega tegeleda ja nad ei või teie mõtetele tegevust anda, sest Jumal üksi annab inimesele tegevust Seenda väljendamiseks.

Ühes tähendamiseõnas Jeesus jutustab mehest, kes kaugele maale sõitis ja oma sulastele andis eri arwu raha või talente ja neile ütles: „Kaubelge nendega, kuni ma tagasi tulen“ (Schweitsi piibli järele). Tähendamiseõnast nähtub, et rahaandja lootis talentide või rahasummade suurenemist nende kasutamise läbi. Kuigi Jeesus kõneles rahast, me võime kohaldada seda tähendamiseõna oma mõtteliste ja waimsetele annetele.

Jumala riigis ei või olla liigset tööpakkumist, sest jumalik Meel annab tegevust igale ühtikule ideele või oma olemusele. Tegelege selle tõega oma mõtteis, kuni see tõendatud tõsiasjana ilmub teie inimlikes kogemuses. Mõelge julgeid, armastusrikkaid ja rõõmsaid mõtteid, kuni on kadunud hirmu ja rusutud meeleolu hüpnootiline mõjutis või mesmerism ja kuni selgub teie õieti mõtlemise tulemus, mis põhjeneb teoga tõendataval Põhimõttel. Lubage Jumalale anda tegevust teie mõtetele.

Kasutage oma talente. Võib-olla arvate, et teil puudub nende kasutamiseks võimalus. Talendiandja Jumal annab ka võimaluse neid kasutada. Ehk otsime seda võimalust wäaras suunas? Ehk arvame, et keegi peaks meile selle võimaluse andma? Ehk loodame, et meie ettevalmistus ja oskus teatud elututes peaksid meile kindlustama mõne võimaluse? Kui neile sugestioonidele lubame waba pääsu meie teadmusse, siis taganeme seega võimaluse lätest — Jumalast, kes inimesele pakub „uusi võimalusi iga tund“, nagu ütleb Mary Baker Eddy („Christian Healing,“ lht. 19).

Tööotsija, kes ennast koormab arwamusega, et ta on tegevu-

feta, wõib märgata, et tuhu tema läheb, finna läheb ka see armamus ja awalbab ennast sellekohaselt. Aga kui töötõimisel mõtlemine koondub tõele: 1) et Jumal teda kasutab, 2) et igasugune tegemus on uus wõimalus seda tõsiasi ilmutada, waatamata sellele, et inimliku mõiste kohaselt ta tegemus jarnaneb töötõimisele, siis wõib ta kogeda, et puuduse ja töötaoleku hüpnootiline mõjutis on kadunud tema kogemusest.

Jumala seadus nõuab meie talentide kasutamist. Kuid see ei tähenda mitte, et me, näiteks, peaksime tööd leidma arhitektina, kui meil on andi ehituskunsti alal. See tähendab pigemini seda, et tõlle tuleb rakendada loom mõtlemine, mis meid arhitektiks teeb, sest see mõtlemine on meie tõeline talent.

Kui tegutseme muusika alal, siis tuleb harmoonilist mõtlemist, mis meid muusikaalselt teeb, pidesalt kasutada. Ja kui oleme armamusel, et meil polegi talente, siis võhjustab seda meie kalleima talendi mittetunnetamine: nimelt wõimet mõelda intelligentset, armastusrikkalt, julgelt — wastawalt jumaliku Meele nõuetele.

Lubage oma mõtteil tegeleba teile Jumalast antud tõeliste talentidega-wõimeteega, kuni on kadunud hirmu ja kahtluse udu ja teie olemuse tõde on saanud awalikuks. Siis näete, et olete tegemuses omal digel kohal ja wäljendate Jumala küllust.

See on waid üks paljudest teedest, kuidas Kristlik Teadus ennast awalbab meie sõbrana. Selle Teaduse läbi on Jumal jumaliku Põhimõttena meile alati lohaldataw. Ta wabastab armastuse isikliku tundemeelse kütkest, kus walitsewad tujub ja meeleolub, tung ja waen, ning näitab seda tegelikult tõendatama erapooletu, uniwersaalse Põhimõttena, mis on alati meiega. Seda sõprust, mis meie jaoks on walmis jumaliku Põhimõtte wõi Armastuse rüüpes, wäljendab kaunilt Mary Baler Eddy tuntud luuletis („Poems,“ lht. 7)

Me lootuse pannud Su wõimule,
Et tulidest päästad Sa.
Su armastus toeks on elule,
Su elu on armastus ka.
Ja elu on ilus, kui süda meil
Kõiki südameid termitab,
Kes minnes ja tulles siin rännatuil
Su sõpruses kohtuwab.

A-15479